

Warszawa, dnia 1 sierpnia 2017 r.

PROJEKT

Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

z dnia.....

w sprawie powołania Komisji Śledczej do zbadania prawidłowości i legalności działań organów i instytucji publicznych podejmowanych celem zapobieżenia zaniżonym wpływom do budżetu państwa z podatku od towarów i usług i podatku akcyzowego od 2007 r.

Na podstawie art. 111 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 1 i 2 ustawy o sejmowej komisji śledczej (Dz.U. z 1999 nr 35 poz.3 21 ze zm.) oraz art. 136a Regulaminu Sejmu RP (M.P. z 1992 nr 26 poz.185 ze zm.) uchwała się co następuje:

Art. 1

Sejm RP powołuje Komisję Śledczą do zbadania prawidłowości i legalności oraz ustalenia ewentualnych zaniechań w działaniach organów i instytucji publicznych podejmowanych celem zapobieżenia obniżonym wpływom budżetowym z podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego od 2007 r.

Art. 2

Do zakresu działań Komisji należy:

- 1) zbadanie i ocena prawidłowości i legalności działań oraz ustalenia ewentualnych zaniechań czy zaniechań, które umożliwiły doprowadzenie do znaczącego obniżenia wpływów z podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego od roku 2007, a w szczególności czynności dokonanych lub zaniechanych przez:
 - a) Członków Rady Ministrów, a w szczególności Ministrów Finansów z lat 2007-2017, podległych im funkcjonariuszy publicznych, Posłów i Senatorów VI, VII i VIII kadencji Sejmu RP;

- b) Prezesa Narodowego Banku Polskiego, Prezesa Najwyższej Izby Kontroli i podległych im funkcjonariuszy publicznych, właściwych rzeczowo i miejscowo urzędów skarbowych, Naczelników Urzędów Skarbowych, izb skarbowych oraz urzędów kontroli skarbowej;
 - c) Prokuraturę, w tym Prokuratora Generalnego, oraz organy powołane do ścigania przestępstw w szczególności Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego oraz Komendanta Głównego Policji i podległych im funkcjonariuszy publicznych.
- 2) Ustalenie beneficjentów zmniejszonych wpływów z podatku od towarów i usług i podatku akcyzowego od 2007 r., a w szczególności ustalenie czy na zmniejszonych wpływach pośrednio lub bezpośrednio skorzystali: byli lub obecni Posłowie, Senatorowie, Członkowie Rady Ministrów, Prezesi Narodowego Banku Polskiego, Najwyższej Izby Kontroli, podlegli im funkcjonariusze publiczni, Naczelnicy Urzędów Skarbowych, urzędnicy urzędów skarbowych, izb skarbowych oraz urzędów kontroli skarbowej lub członkowie rodzin osób wymienionych.

Art. 3

W skład Komisji wchodzi 9 członków.

Art. 4

Uchwałą wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 111 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej Sejm może powołać komisję śledczą celem zbadania określonej sprawy.

Wpływy z podatku od towarów i usług to najistotniejsze źródło dochodów budżetu państwa. Od roku 2007 r. niemal wszyscy eksperci alarmują o ogromnej luce w podatku VAT czyli różnicy między możliwymi wpływami z tego podatku, a wpływami rzeczywistymi. Luka w podatku VAT powstaje zarówno wskutek działalności *stricto* przestępczej czyli tzw. przestępstw karuzelowych, jak i w wyniku działań szarej strefy, tzw. optymalizacji podatkowych, jak również z powodów obiektywnych czyli np. upadłości podatników.

Z tytułu luki w podatku VAT Skarb Państwa traci rocznie ok. 40 miliardów złotych. Zgodnie z szacunkami, regularnie wykonywanymi przez przedsiębiorstwo PwC Polska, w latach 2007-2015 r. można zaobserwować systematyczny wzrost tego deficytu względem całego PKB: w 2007 r. było to 0,6% PKB, od 2008 do 2013 r. udział ten rósł systematycznie, aż do 2,9% PKB tak, aby w 2014 r. nieco zwolnić i wynieść 2,4% PKB. Niestety już w 2015 r. na nowo wzrósł i wyniósł 2,8% czyli około 49 mld zł (!). Powrót do poziomu z roku 2007 r. mógłby oznaczać wzrost dochodów budżetowych o około 34 mld zł.

Należy w tym miejscu zwrócić uwagę, że od drugiej połowy 2015 r. trend ten wydaje się odwracać. Już w 2015 r. luka była nieco mniejsza niż prognozowano (pierwotnie zakładano, że może wynieść 3% PKB) w 2016 r. wyniosła zaś 2,5% PKB. Podkreślić w tym miejscu należy, że według deklaracji Ministerstwa Finansów lukę w VAT w 2016 r. udało się zmniejszyć o około 2,5 mld zł. Natomiast od początku 2017 r. Ministerstwo Finansów informuje o znaczącym wzroście wpływów z podatku VAT względem roku wcześniejszego. Wpływy z podatku VAT w okresie styczeń-kwiecień 2017 r. były o ok. 40% wyższe niż w analogicznym okresie w roku 2016, a podkreślić należy, że już w 2016 r. przekraczały kwoty uzyskiwane w roku 2015.

Szczególnie istotną rolę w powstawaniu luki VAT mają tzw. przestępstwa karuzelowe. W latach 2007-2015 alarmowano, że Polska stała się istnym rajem dla przestępców

zajmujących się wyłudzeniami VAT. Do wielkich nadużyć dochodziło, i niestety nadal dochodzi, w handlu złomem, paliwem, elektroniką, a nawet limitami CO². Najsprawniej działające karuzele potrafiły wyłudzić, zanim zostały zlikwidowane, nawet kilkaset milionów złotych. Dopiero od dwóch lat można zaobserwować większe sukcesy w walce z tym zjawiskiem i głośnie zatrzymania.

Innym zjawiskiem, który znacząco wpływał na lukę VAT jest szara strefa. Tu na szczególną uwagę należy zwrócić na nadużycia w handlu paliwami jak również na działalność tzw. mafii paliwowych. W związku z tym, iż handel paliwami obciążony jest również podatkiem akcyzowym, naruszenia w tym zakresie powodowały zmniejszone wpływy akcyzy.

Szara strefa w handlu paliwami polega głównie na przemyśle paliwa zza wschodnich granic, a następnie sprzedaży w Polsce bez odprowadzenia należnych podatków. Działalność mafii paliwowych polega na formie przestępstwa karuzelowego: zakup paliwa za granicą, a następnie rozproszanie go za pomocą tzw. słupów, które nie płacą podatku i znikają z rynku. Inną formą działania mafii paliwowej jest zakup za granicą produktu, który nie jest w świetle prawa paliwem (np. olej smarowy), a następnie lekkie ulepszenie produktu i sprzedanie go już jako olej napędowy w szarej strefie. Obie formy działania mafii powodują znaczące uszczuplenie wpływów zarówno z podatku VAT jak i podatku akcyzowego.

Wszystkie wymienione zjawiska były powszechnie znane opinii publicznej. Pomimo tego przez lata nie udało się podjąć skutecznych rozwiązań prawnych, które by doprowadziły do zmniejszenia skali problemów. Dopiero od 2015 r. można zaobserwować zmiany. Wcześniejsza bierność organów władzy państwowej uzasadnia poważne wątpliwości względem prawidłowości podejmowanych działań celem zapobieżenia zjawisku powstawania luki VAT, zwłaszcza w latach 2007-2015. Rodzi nawet podejrzenie, że doszło do celowych zaniechań ze strony tychże organów.

Powołanie Komisji Śledczej jest, w ocenie Projektodawcy, w pełni zasadne. Wystarczy wspomnieć, że w wyniku samej luki VATowskiej w latach 2008-2015, przy założeniu, że wynosiła w uśrednieniu 40 mld zł rocznie, Polska straciła łącznie ok. 320 mld zł. Jest

to kwota, która pozwoliłaby pokryć blisko 1/3 całego długu państwowego. Każdego roku zaś, gdyby udało się zamknąć lukę, można by uchylać budżet albo całkowicie bez deficytu, albo jedynie z nieznacznym deficytem. Tak ogromne straty Skarbu Państwa są bezprecedensowe i wymagają aby Sejm RP bliżej przyjrzał się tej tematyce. Nie można pozwolić, aby niedopatrzenia, zaniechania, bądź wręcz celowe działania państwowych urzędników, które mogły przyczynić się do tych strat, pozostały bez konsekwencji.

Działania komisji śledczej powinny się skupić na ustaleniu:

- Jakie kroki podejmowały i podejmują organy władzy państwowej celem zapobieżenia powstawaniu i wzrostowi zjawiska luki w podatku VAT i zaniżonych wpływów z akcyzy;
- Czy możliwe było lub jest podjęcie skuteczniejszych działań, a jeśli tak to czy brak ich podjęcia wynikał z niekompetencji osób za nie odpowiedzialnych czy też celowych zaniechań;
- ewentualnych osób odpowiedzialnych za zaniechania, a następnie złożenie zawiadomień do odpowiednich organów ścigania;
- czy wśród osób piastujących urzędy państwowe znalazły się osoby pośrednio lub bezpośrednio związane z działalnością prowadzącą do powstawania luki w podatku VAT i niższym wpływom z akcyzy.
- kto skorzystał pośrednio lub bezpośrednio na luce Vatowskiej i wyłudzeniach podatku akcyzowego, a w szczególności czy wśród beneficjentów zjawiska nie było prominentnych polityków, urzędników państwowych i członków ich rodzin.

Prace komisji powinny skupić się przede wszystkim na działalności resortu finansów, odpowiedzialnego za politykę finansową państwa, jak również na działalności NBP, NIK, organów powołanych do ścigania przestępstw w tym przestępstw skarbowych oraz posłów i senatorów RP.